Tvedestrand kommune
Personal- og organisasjonsavdelingen

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/3731-1
Saksbehandler Jorunn Tisjø

Utvalg	Møtedato
Formannskapet 2023-2027	11.11.2026
Kommunestyret 2023-2027	18.11.2026

Etablering av felles kvalifiserende møteplass for unge utenfor skole og arbeid – Risør, Tvedestrand, Gjerstad, Vegårshei og Åmli

Kommunedirektørens forslag til vedtak

1. Tvedestrand kommunestyre anerkjenner behovet for tiltak som kan bidra til å redusere ungt utenforskap og styrke overgangen til utdanning og arbeid.

2. På grunn av kommunens krevende økonomiske situasjon finner kommunestyret ikke å kunne prioritere midler til etablering og drift av felles kvalifiserende møteplass for unge utenfor skole og arbeid i perioden 2027–2029.

3. Tvedestrand kommune deltar derfor ikke i den foreslåtte etableringen av kvalifiserende møteplass sammen med Risør, Gjerstad, Vegårshei og Åmli kommuner.

4. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge utviklingen av tiltaket og eventuelle framtidige finansieringsmuligheter, og komme tilbake med en ny vurdering dersom de økonomiske rammebetingelsene endrer seg.

Vedlegg
Rapport kvalifiserende møteplass øst i Østre Agder 2026

Sammendrag:
Østre Agder-kommunene, NAV og Agder fylkeskommune har utredet etablering av en felles kvalifiserende møteplass for unge utenfor skole og arbeid. Formålet er å bidra til økt deltakelse i utdanning og arbeidsliv og redusere ungt utenforskap. Utredningen viser et potensial for både samfunnsmessige og økonomiske gevinster på lengre sikt.

Tvedestrand kommunes andel av kostnadene er beregnet til om lag kr 983 400 i 2027, inkludert etableringskostnader. I lys av kommunens krevende økonomiske situasjon vurderer kommunedirektøren at det ikke er økonomisk handlingsrom til å påta seg nye drifts- og investeringsforpliktelser av denne størrelsen på nåværende tidspunkt.

Kommunedirektøren anbefaler derfor at Tvedestrand kommune ikke deltar i etableringen av den kvalifiserende møteplassen nå, men følger utviklingen av tiltaket

og vurderer eventuell framtidig deltakelse dersom de økonomiske rammebetingelsene endres.

Bakgrunn

Med bakgrunn i vedvarende utfordringer knyttet til utenforskap og levekår besluttet kommunedirektørene i de fem kommunene å utrede etablering av en kvalifiserende møteplass.
Utredningen er gjennomført i et samarbeid mellom kommunene, NAV og Agder fylkeskommune, og bygger på erfaringer fra de tilsvarende tilbudene Dampen i Arendal og Grimstad ungdomsHub, samt nasjonalt kunnskapsgrunnlag. Proba Samfunnsanalyse peker på kvalifiserende møteplasser som en anbefalt modell for oppfølging av unge med sammensatte behov [1].

Etableringen understøtter målsettingene i ungdomsgarantien og fullføringsreformen, og bygger på eksisterende ressurser og fagkompetanse.

Vurderinger

Det foreslås å etablere en felles kvalifiserende møteplass for kommunene Risør, Tvedestrand, Gjerstad, Vegårshei og Åmli i samarbeid med NAV Øst i Agder, NAV Risør og Agder fylkeskommune. Tilbudet organiseres som et vertskommunesamarbeid under NAV Øst i Agder.

De fem kommunene har hver for seg et begrenset befolkningsgrunnlag. Erfaringer viser at det er krevende å etablere robuste og bærekraftige tilbud innenfor den enkelte kommune alene. Et interkommunalt samarbeid gir mulighet til å samle målgruppen, kompetansen og ressursene i ett felles tilbud med tilstrekkelig kapasitet og kvalitet.

Helhetlig oppfølging
Målgruppen har ofte behov for støtte på flere områder samtidig. Mange strever med utfordringer knyttet til helse, levekår, skolegang og deltakelse i arbeidslivet. Den kvalifiserende møteplassen gir et helhetlig tilbud ved å samle opplæring, karriereveiledning, arbeidsrettede aktiviteter og sosialt fellesskap. Dette gir ungdommene ett oppmøtested og én samlet inngang til støtte, samtidig som tjenestene får bedre forutsetninger for å samarbeide rundt den enkelte.

Et sentralt grep er å utvikle ett tett samarbeid med lokalt næringsliv for å gi flere unge tilgang til arbeidstrening, praksis og ordinært arbeid.
Arbeidsinkluderingsbedriftene representerer viktig kompetanse innen arbeidsinkludering og har et viktig nettverk mot lokale bedrifter. Lisand og Jobbklar er invitert inn som samarbeidspartnere i det videre arbeidet, med mål om å inngå i møteplassens samlede tilbud.

Lokalisering

Tilgjengelighet er vurdert som avgjørende for de unges deltakelse.
Ved valg av lokalisering er det lagt vekt på følgende kriterier:
sentral plassering, gode transportmuligheter, egnede lokaler for opplæring og oppfølging, samt nærhet til mulige praksis- og arbeidsplasser.

Etter kartlegging av ni aktuelle lokaler vurderes Vinterkjær som det alternativet som samlet sett best oppfyller nevne kriterier. Lokaliseringen gir nærhet til bedrifter på Akland og mulighet for gradvis tilnærming til arbeid gjennom arbeidstrening i

[1] Proba-rapport 2026

umiddelbar nærhet. Ved vurdering av lokaler er det lagt avgjørende vekt på hva som best ivaretar ungdommenes behov for tilgjengelighet og deltakelse.

Plasseringen gir også gode rammer for undervisning fra Østre Agder videregående skole og kort reisevei fra lærerne fra studiestedene Risør og Tvedestrand legger til rette for høy tilstedeværelse og et bredt undervisningstilbud.

Omfang og målgruppe

Det legges til grunn at den kvalifiserende møteplassen vil kunne følge opp om lag 100-120 unge årlig. Basert på erfaringer fra Grimstad ungdomsHub er det lagt til grunn et anslag om at om lag halvparten av deltakerne går videre til utdanning, arbeid eller andre kvalifiserende tiltak.

Kvalifiserende møteplass gir et helhetlig og samordnet fra kommunene, NAV og fylkeskommunen i én arena. Tiltaket skal styrke den samlede innsatsen rundt målgruppen, ikke erstatte eksisterende tilbud.

Det etableres et fag- og brukerutvalg med representasjon fra kommunene, NAV, Agder fylkeskommune, brukerrepresentanter og tillitsvalgte for å bidra til videre utvikling av tilbudet i etableringsperioden.

0-Alternativet

Ved videreføring av dagens praksis vil oppfølgingen av målgruppen fortsatt skje gjennom eksisterende tjenester og strukturer. Utfordringer knyttet til overgang til arbeid og utdanning må i hovedsak håndteres innenfor dagens organisering, samtidig som unge med behov for tett og koordinert oppfølging fortsatt vil møte flere tjenester og ulike oppfølgingsløp. Behovet for helse- og velferdstjenester forventes å opprettholdes eller øke, samtidig som utfordringer knyttet til tilgang på arbeidskraft og framtidig tjenestekapasitet kan forsterkes.

Samfunnsøkonomiske beregninger anslår at én ung person som blir stående varig utenfor arbeid og utdanning kan medføre kostnader på om lag 19 millioner kroner gjennom livsløpet, tilsvarende om lag 360 000 kroner årlig. Beregningen omfatter i hovedsak stønadsutgifter og tapte skatteinntekter.

Ved videreføring av dagens praksis må det derfor også tas hensyn til de langsiktige konsekvensene av utenforskap, herunder tap av arbeidskraft, redusert verdiskaping og økt press på framtidig tjenestekapasitet.

Klima- og miljøhensyn

Tiltaket vurderes å ha begrensede direkte klima- og miljøkonsekvenser.

Driftsmessige konsekvenser

Den kvalifiserende møteplassen foreslås etablert som et samarbeid mellom kommunene, NAV og Agder fylkeskommune. Kommunene finansierer et årsverk stedlig ledelse, 0,5 årsverk miljøterapeut og 50 % av husleie- og driftskostnader, mens Agder fylkeskommune bidrar med opplæringsressurser, opplæringskoordinator og resterende 50 % av husleie- og driftskostnader.
Kommunenes kostnader fordeles etter en modell hvor 15 prosent fordeles likt mellom kommunene og 85 prosent fordeles etter innbyggertall.

Tilskudd

Gjennom UngLøft-prosjektet i Østre Agder-samarbeidet er det innvilget tilskuddsmidler fra Statsforvalteren på kr 600 000 til etablering av den kvalifiserende møteplassen. Det forventes at det tildeles tilsvarende tilskudd også for 2028 og 2029.

Fordeling av kostnader mellom kommunene

Etter fradrag av mottatt tilskudd fordeles kommunenes samlede andel slik:

Kommune	Antall innb	Andel innb	Innb.andel (85%)	Fast andel (15%)	Andel av kostnad (kr)
Risør	6 800	35 %	506 000	51 000	557 000
Tvedestrand	6 200	32 %	462 000	51 000	513 000
Gjerstad	2 500	13 %	188 000	51 000	239 000
Vegårshei	2 200	11 %	159 000	51 000	210 000
Åmli	1 800	9 %	130 000	51 000	181 000
Totalt	**19 500**	**100 %**	**1 445 000**	**255 000**	**1 700 000**

I tillegg legges det til grunn en samlet etableringskostnad på kr 1 500 000 knyttet til inventar, klargjøring av lokaler og tjenestebil. Agder Sparebank har innvilget kr 30 000 til innkjøp av utstyr til ungdommene. Etableringskostnaden fordeles mellom kommunene etter samme fordelingsnøkkel som de årlige driftskostnadene.
Se vedlagt rapport for nærmere beskrivelse av årsverk og kostnadsgrunnlag.

For Tvedestrand kommune innebærer dette en totalkostnad på kr 983 400 i 2027

Økonomisk risiko og gevinstpotensial

Det er lagt til grunn at møteplassen årlig kan bidra til at 35–50 unge kommer videre i arbeid, utdanning eller andre kvalifiserende tiltak.

Sett opp mot den forventede måloppnåelsen vurderes den økonomiske risikoen som begrenset. Beregningene viser at kommunenes samlede investering er tilbakebetalt dersom om lag 14 unge kommer videre til arbeid, utdanning eller annen kvalifisering i løpet av treårsperioden. Dette tilsvarer om lag fem unge per år.

Når den samlede ressursinnsatsen fra kommuner, fylkeskommune og stat vurderes under ett, viser beregningene at de samfunnsøkonomiske gevinstene overstiger kostnadene dersom om lag to unge per år kommer videre til arbeid eller utdanning. Selv begrensede resultater kan dermed gi gevinster som overstiger investeringen. Nærmere beregninger og gevinstestimater framgår av vedlagt rapport.

Tiltaket handler først og fremst om å gi flere unge mulighet til å lykkes i utdanning, arbeid og samfunnsliv. Samtidig kan økt deltakelse styrke arbeidskraftgrunnlaget, redusere behovet for offentlige ytelser og bidra til mer bærekraftige velferdstjenester. I en region med betydelige levekårsutfordringer og økende behov for arbeidskraft kan tiltaket dermed bidra både til bedre livsmuligheter for unge og et mer bærekraftig bo- og arbeidsmarked i Østre Agder.

Konklusjon

Kommunedirektøren vurderer at etablering av en felles kvalifiserende møteplass for unge utenfor skole og arbeid faglig sett framstår som et relevant og godt begrunnet

tiltak. Tiltaket kan bidra til å redusere utenforskap og styrke overgangen til utdanning og arbeid for målgruppen.

Samtidig står Tvedestrand kommune i en svært krevende økonomisk situasjon. Kommunen har et betydelig behov for økonomisk omstilling, og det er nødvendig å prioritere lovpålagte oppgaver og eksisterende tjenestetilbud. Etter kommunedirektørens vurdering er det derfor ikke økonomisk grunnlag for å påta seg de foreslåtte kostnadene knyttet til etablering og drift av tiltaket på nåværende tidspunkt.

Kommunedirektøren anbefaler på denne bakgrunn at Tvedestrand kommune ikke inngår i det foreslåtte samarbeidet om etablering av kvalifiserende møteplass fra 2027.

Tvedestrand, 23.10.2026

Kommunedirektøren